

Beslutningsforslag nr. B 114

Folketinget 2009-10

Fremsat den 29. januar 2010 af Yildiz Akdogan (S), René Skau Björnsson (S), Mette Frederiksen (S), Orla Hav (S), Thomas Jensen (S), Maja Panduro (S), Lise von Seelen (S) og Julie Skovsby (S)

Forslag til folketingsbeslutning om forebyggelse af udsættelse af børnefamilier

Folketinget pålægger regeringen i indeværende folketingsår at fremsætte de nødvendige lovforslag, der skal forebygge, at børnefamilier sættes på gaden, og sikre, at der findes en varig billigere bolig til de børnefamilier, der alligevel bliver sat ud af deres bolig. Indsatsen skal gennemføres ved hjælp af følgende tiltag:

1. Kommunen skal sikre, at ingen børn står uden tag over hovedet ved at tilbyde familier, der sættes ud af deres boliger, en billigere og varig bolig.
2. Børnefamilier, der er blevet sat ud af deres bolig, og med kommunens hjælp har fået en ny varig bolig, skal have huslejeindbetalingen administreret.
3. Private udlejere skal forpligtes til at varsle kommunen inden påbegyndelse af en fogedsag
4. Fattigdomsskabende regler og ydelser skal afskaffes.
5. Der skal bygges flere billige boliger.

Bemærkninger til forslaget

Generelle bemærkninger

Flere og flere børnefamilier sættes ud af deres bolig. Socialdemokratiet kan ikke acceptere, at der er børn i Danmark, der ikke har et hjem at vokse op i. Derfor foreslår Socialdemokratiet nu en 5-punktsplan, der skal forebygge, at familierne bliver sat på gaden. Indsatsen går på to ben: Et ben der forebygger, at børnefamilier bliver sat på gaden, og et andet der sikrer, at der findes en anden varig bolig til de børnefamilier, der er blevet sat ud.

Under denne regering er antallet af udsættelser mere end fordoblet. Ifølge de seneste tal fra Domstolsstyrelsen blev 1.823 lejere i 2002 sat ud af deres bolig af fogeden, og i 2008 var der 3.762 lejere, der blev sat ud. I første halvdel af 2009 blev 2.080 lejere sat ud af deres bolig. Næsten halvdelen af de familier, der bliver sat ud af boligen, er børnefamilier, jf. »Hvorfor lejere bliver sat ud af deres bolig«, SFI, 2008. Den økonomiske krise og de fattigdomsskabende ydelser betyder, at vi kan forvente, at den kedelige tendens fortsætter, jf. »Fogeden smider flere på gaden«, Politiken den 15. juni 2009. Særligt børnene betaler en høj pris for udsættelsen. Børnene må i flere tilfælde skifte skole og mister kammerater og venner. Undersøgelser viser, at det at stå uden tag over hovedet og uden vished for, hvad der nu skal ske, er en så traumatiserende oplevelse, at det risikerer at påvirke barnet negativt for livstid (Mogens A. Lund, børnepsykiater, til Ritzaus Bureau 28. oktober 2007).

Samtidig indeholder statistikken et mørketal, fordi nogle familier flytter, inden fogeden kommer og sætter dem ud af deres lejlighed. Problemet kan altså være meget større, end tallene viser.

Hertil kommer, at udsættelse af lejere er et stort socialt problem. Udsættelse betyder ofte, at en gruppe mennesker får gjort deres i forvejen sårbare position endnu værre. Hver fjerde lejer, der er sat ud af boligen, er således stadig hjemløs året efter udsættelsen.

Årsagen til udsættelserne er dårlig økonomi. Hvis vi skal undgå, at børnefamilier bliver sat ud af deres hjem, skal vi derfor bekæmpe den tiltagende fattigdom blandt dem.

Vi skylder børnene i disse familier at tage ordentligt hånd om dem og sikre, at de ikke står uden tag over hovedet. Vi kan ikke leve med, at der er børn i Danmark uden et hjem at vokse op i. Den nuværende indsats slår langt fra til, og tager ikke fat om roden på problemerne. Derfor foreslår Socialdemokratiet en 5-punktsplan, der både har et forebyggende og et afbødende sigte. Neden for uddybes planens 5 punkter.

Bemærkninger til forslagens enkelte bestemmelser

1. Kommunen skal sikre, at ingen børn står uden tag over hovedet ved at tilbyde familier, der sættes ud af deres boliger, en billigere og varig bolig

Kommunalbestyrelsen skal ifølge serviceloven anvise midlertidigt husly mod betaling, hvis en enlig eller en familie er husvild. Men kommunen er ikke forpligtet til at stille en varig bolig til rådighed umiddelbart efter udsættelsen. Derfor risikerer børnefamilierne at leve i en periode med flere midlertidige boliger, hvor børnefamilien f.eks. bor midlertidigt hos venner og bekendte. Denne omskiftelige tilværelse kan gå ud over børnenes skolegang og tilknytning til kammerater. Men det kan også have endnu større og negative konsekvenser.

Derfor skal kommunen fremover så hurtigt som muligt stille en ny varig bolig til rådighed for børnefamilier, der bliver sat ud af deres bolig. Boligen skal så vidt mulig stå klar inden børnefamilien bliver sat ud af boligen, så børnefamilien kan flytte i god ro og orden og ikke skal gennemleve en udsættelse ved fogedens medvirken. Det skal tilstræbes, at børnene med den ny bolig kan gå i samme skole og beholde deres kammerater.

Den nye bolig skal som udgangspunkt have en lavere husleje end den gamle, så budgettet hænger sammen for familien fremover. En undersøgelse fra SFI viser, at udsatte lejere bruger en relativt høj del af deres indkomst til boligudgifter. Udsatte lejeres husleje er på niveau med den husleje, andre lejere har, men da udsatte lejere har en lavere disponibel indkomst, går en større del af indkomsten til at betale husleje (»Hvorfor lejere bliver sat ud af deres bolig«, SFI 2006). Hjælpen med at finde en ny bolig

vil i flere tilfælde kun hjælpe, hvis familien får en billigere bolig tilbudt, end den de allerede bor i.

Det optimale er naturligvis, at børnefamilier, der har svært ved at betale huslejen, får flyttehjælp til en billigere bolig inden en udsættelsessag går i gang, eller at udsættelsen på anden vis forebygges. Forslaget sigter derfor alene på de tilfælde, hvor det imod forventning ikke er lykkedes at afværge udsættelsen.

Kommunen er i hovedparten af sagerne om udsatte børnefamilier blevet varslet om den forestående udsættelse, idet der i 2009 er indført nye regler for, at kommunerne tidligere inddrages i udsættelsessager i almene boliger, Reglen gælder dog indtil videre kun almene boligorganisationer, hvor 71 pct. af udsættelserne sker fra, hvorfor det foreslås at lade reglerne gælde også for private udlejere, jf. nedenfor.

2. Børnefamilier, der er blevet sat ud af deres bolig, og med kommunens hjælp har fået en ny varig bolig, skal have huslejeindbetalingen administreret

Når huslejen eller boligudgifterne er betalt hver måned, kan familien ikke blive sat ud af boligen grundet manglende huslejeindbetaling, og familiens boligsituation vil derfor blive mere stabil for børnene.

Når en børnefamilie har gennemgået en udsættelse og med kommunens hjælp fået en ny bolig, skal det derfor sikres, at der sættes ind, så historien ikke gentager sig. Det skal ske, ved at kommunen sørger for, at familiens husleje hver måned bliver betalt, hvis familien tager imod kommunens tilbud om at finde en ny bolig. Kommunen skal samtidig sikre, at eventuel boligstøtte udbetales direkte til udlejer.

For modtagere af overførselsindkomst er der allerede mulighed for, at kommunen administrerer huslejeindbetalingen. For denne gruppe skal administrationen gøres obligatorisk som betingelse for hjælp til den varige bolig. For lønmodtagere er der tale om ny regel, og det skal undersøges, hvordan denne nye regel kan implementeres administrativt og lovgivningsmæssigt.

Kommunens administration af huslejeindbetalingen skal være tidsbegrænset. Målsætningen er, at familien på sigt selv tager ansvar for sin huslejeindbetaling.

Administrationen af huslejeindbetalingen vil have den sidegevinst, at det alt andet lige vil være lettere for kommunen at finde en ny bolig, når udlejer får sikkerhed for, at huslejen bliver indbetalt til tiden.

3. Private udlejere skal forpligtes til at varsle kommunen, inden en fogedsag påbegyndes

Forudsætningen for, at kommunen kan gribe ind og afværge en udsættelse er, at kommunen bliver varslet, før skaden er sket, og familien er sat ud af sin bolig af fogeden. Den 1. april 2009 trådte en ny lov i kraft, der giver de almene boligselskaber pligt til at underrette kommunen, senest samtidig med at en sag om lejerestance oversendes til fogedretten.

Socialdemokratiet foreslår, at denne pligt også skal omfatte de private udlejningsselskaber. 10 pct. af udsættelserne sker fra private udlejningsboliger, og en udvidet indsats vil derfor hvert år komme en stor andel af de lejere og børnefamilier, der er i risiko for at blive ramt af en udsættelse, til gavn.

Indenrigs- og Socialministeriet er i færd med at foretage en undersøgelse af de tekniske forudsætninger for at lade underretningspligten omfatte de private udlejere af større ejendomme, samt en vurdering af muligheden for at udvide underretningspligten. Det foreslås derfor, at ministeriet samtidig med afrapporteringen af undersøgelsen fremlægger et færdigt forslag til, hvordan Folketinget kan sikre, at underretningspligten også gælder de private udlejere, og at undersøgelsen samt løsningsforslaget desuden omfatter mindre udlejningsejendomme.

4. Fattigdomsskabende regler og ydelser skal afskaffes

Antallet af fattige børn er vokset med 40 procent i denne regerings levetid, hvor fattigdom defineres som disponibel indkomst under 50 pct. af medianindkomsten. »Flere danske børn lever i fattigdom« (AE-rådet 7. maj 2009). I samme periode har regeringen indført loft over kontanthjælpen, 300-timers reglen (nu 450-timers reglen) og starthjælp/introduktionsydelse. Det er med til at gøre i forvejen udsatte familier fattige. Det er ikke holdbart i et rigt velfærdssamfund som det danske. Vi kan forebygge udsættelser ved at bekæmpe fattigdommen.

Lejere, der bliver sat ud af deres bolig, har gennem en længere periode haft en lav indkomst og dermed et rådighedsbeløb, der er lavere end andre lejeres. Desuden er der en kraftig overrepræsentation af kontanthjælpsmodtagere blandt udsatte lejere («Hvorfor lejere bliver sat ud af deres bolig», SFI 2008). Kontanthjælpsloftet, 450-timers reglen og starthjælp/introduktionsydelse er med til at skabe fattigdom blandt børnefamilier. Hvis disse regler og ydelser bliver afskaffet, vil det være et væsentligt skridt fremad i forhold til at sikre, at ingen børn fremover skal vokse op under så ringe økonomiske forhold, at de risikerer at blive sat ud af deres bolig, fordi forældrene ikke har råd til at betale huslejen.

5. Der skal bygges flere billige boliger

At der eksisterer billige boliger til mennesker med almindelige indkomster er en grundsten i det danske velfærdssamfund, som er blevet groft forsømt under denne regering. Byggeriet af almene familieboliger er nærmest gået i stå. Antallet af tilsagn til almene

familieboliger har været historisk lavt under denne regering. I 2007 blev der kun givet 30 tilsagn og i 2008 blev der givet 181 tilsagn (Kilde: Velfærdsministeriet). Der er behov for et betydeligt antal nye boliger. Derfor er det vigtigt, at staten mere aktivt understøtter opførelse af nye boliger. Det er afgørende, at kommunen har mulighed for at henvise til billige boliger, så lange ventelister undgås.

Socialdemokratiet mener, at der over de næste år skal bygges mange flere boliger, som er mulige at betale for mennesker med almindelige indkomster. Der skal derfor sikres billigere husleje i nybyggeriet ved at indføre mulighed for, at kommunerne kan sælge byggegrunde til under markedspris. Planen skal desuden sikres, ved at kommunerne får låneadgang til at bygge boligerne, hvilket regeringen hidtil har modsat sig. Den manglende låneadgang forhindrer, at der for alvor bliver sat gang i byggeriet. Flere billige boliger vil gøre det lettere for borgerne at finde en bolig, som de har råd til at bo i. Forslaget indgår i Socialdemokratiets vækstplan.

*Skriftlig fremsættelse***Yildiz Akdogan (S):**

Som ordfører for forslagsstillerne tillader jeg mig herved at fremsætte:

Forslag til folketingsbeslutning om forebyggelse af udsættelse af børnefamilier.

(Beslutningsforslag nr. B 114).

Jeg henviser i øvrigt til de bemærkninger, der ledsager forslaget, og anbefaler det til Tingets velvillige behandling.